

Οικολογία και μοναχισμός (Αρχ. Βασίλειος Γουδικάκης, προηγούμενος Ι. Μ. Ιβήρων Αγ. Όρους)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 16 Νοεμβρίου, 2021

Ὁ ὉΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ἘΤΗΣΙΑ ἘΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ἹΕΡᾶΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚῆΣ
ΜΟΝῆΣ ὉΣΙῶΝ ΓΡΗΓΟΡΙῶΝ ἈΓΙῶΝ ὉΡῶΝ

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία στο Διορθόδοξο Συνέδριο επί της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, Κρήτη 1991.

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατε, Σεβασμιώτατοι, Άγιοι αδελφοί,

Ζητάω την ευλογία σας, γιατί δεν έχω να πω τίποτα. Ζητάω την ευλογία σας και την επιείκειά σας, γιατί δεν έχω τίποτα να δώσω. Και θέλω να ευχαριστήσω όλους, γιατί νομίζω ότι ήταν άγια και ιερά αυτή η σύναξις, όλοι βοήθησαν και νομίζω ότι ήδη έχουμε εντοπίσει το θέμα πού βρίσκεται. Και το ευχάριστο είναι ότι όλοι συνεργαζόμαστε και νομίζω ότι όλοι συνεννοούμεθα. Και νομίζω ότι **το πρόβλημα βρίσκεται μέσα μας, κι όλη η αγάπη και η ευεργεσία βρίσκεται στο Θεό** κι όλη η κακομοιριά κι η αφιλοτιμία βρίσκεται στον άνθρωπο. **Κι ο Θεός, λέει ο άγιος Ισαάκ, είναι τόσο μεγάλος στην αγάπη, ώστε δε θέλει να παραβιάσει και την ελευθερία μας, κι όταν ακόμη η ελευθερία μας ξεσηκώνεται εναντίον τού Θεού.** Και η ίδια η φύσις, η οποία "ουχ εκούσα" έχει υποταγεί στη φθορά, περιμένει από τον άνθρωπο να κάνει κάτι. Οπότε όλο το δράμα τής πτώσεως το ζούμε και η λύσις είναι μία: Αν μπορούμε να επανέλθωμε στον Παράδεισο, να βρούμε τι σημαίνει να εργαζώμεθα και να φυλάσσωμε τον Παράδεισο.

Ήθελα στο σημείο αυτό να έλεγα κάτι. Κάτι που και χθες πήγα να πω δι' ολίγων:

Ένας μοναχός αισθάνεται ότι, επειδή έγινε μοναχός, γι' αυτό αναπαύεται. Ένας μοναχός είναι άνθρωπος. Ένας Ορθόδοξος αναπαύεται που είναι Ορθόδοξος, επειδή είναι άνθρωπος και επειδή η Ορθοδοξία δίνει την δυνατότητα σε καθένα άνθρωπο να ζήσει. Αν δεν ήταν αυτό, ας την πάρει το ποτάμι την Ορθοδοξία και τα πάντα.

Μέσα λοιπόν στον Παράδεισο έβαλε ο Θεός τον άνθρωπο να τον φυλάσσει και να εργάζεται. Αλλά εμείς δεν τον φυλάξαμε και δεν εργασθήκαμε όπως θέλησε ο Θεός. Τώρα -άσχετα αν πιστεύουμε ή δεν πιστεύουμε- η φύσις μας δεν μπορεί να αλλοιωθεί. Έχουμε την πνοή του Θεού μέσα μας, έχουμε κάτι μεγάλο και βασανιστικό. Λέει ο άγιος Συμεών: *«Επιποθῶ του πλείονος και πάντοτε στενάζω»*, δεν ησυχάζω ποτέ. Οπότε **η αποστολή μας είναι να προχωρούμε προς την θέωση**, κι αυτό το προχώρημα κι αυτή η πορεία προς τον Θεό, η οποία **δεν τελειώνει ποτέ**, λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης ότι είναι η θέα του προσώπου του Θεού. Δεν καθόμασθε κάπου και βλέπουμε κάτι, αλλά πορευόμενοι προς Κάποιον -"προς σε έρχομαι", λέγει ο Κύριος- ζούμε την θέα του προσώπου του Θεού. **Αυτό δεν θελήσαμε να το κάνουμε στον Παράδεισο όπως ο Θεός θέλησε. Αποφασίσαμε να το κάνουμε αντάρτικα, με το θέλημά μας, συνεργαζόμενοι με τον διάβολο**· ο οποίος διάβολος, επειδή ξέρει τι είναι ο άνθρωπος, έκανε "θεολογία". Δεν είπε: Δες, για να ζήσεις καλά και να φύγεις από τον Θεό, να κάνεις αυτό. Αλλά: Για να γίνεις Θεός, θα κάνεις αυτό. Και εμείς θέλομε να γίνομε Θεοί και **εμείς θέλομε να τ' αποκτήσομε όλα. Και τα χάσαμε όλα.**

Κι έρχεται ο Υιός του Θεού και γίνεται Υιός του ανθρώπου και γίνεται άνθρωπος, **για να μας διδάξει πώς πρέπει να ενεργήσομε για να τ' αποκτήσομε όλα**. Οπότε είναι **ο άνθρωπος ο κύριος της φύσεως. Με την συμπεριφορά του την αντάρτικη χάνει τον εαυτό του και χάνει την φύση**. Έρχεται ο Κύριος για να δείξει τι σημαίνει κυριότης, και λέει στους μαθητάς Του; Με λέτε διδάσκαλο και Κύριο, και είμαι. Αλλά κοιτάχτε πώς εγώ ενεργώ. Μετά κάτι άλλο: Σας λέω ότι *«οι δοκούντες άρχειν των εθνών»* -όχι αυτοί που άρχουν, αλλά αυτοί που νομίζουν ότι άρχουν- *«κατακυριεύουσιν αυτών και οι μεγάλοι αυτών κατεξουσιάζουσιν αυτών. Ουχ ούτως έσται εν ήμιν»*. Δεν συμβαίνει έτσι σε σας, **αλλ' όποιος θέλει να είναι μέγας, να είναι διάκονος πάντων και όποιος θέλει να είναι πρώτος, να γίνει δούλος πάντων. Γιατί και ο Υιός του ανθρώπου δεν ήλθε «διακονηθήναι, αλλά διακονήσαι και δούναι την ψυχήν αυτού λύτρον αντί πολλών»**.

Οπότε ανατρέπονται τα πράγματα. Πράγματι **θέλετε να είστε κύριοι του εαυτού σας** και της κτίσεως κι αυτή είναι η αποστολή του ανθρώπου. **Δεν θα το κατορθώσετε με τη δική σας λογική** ούτε με τις υποβολές του πονηρού ούτε με τη λογική του κόσμου, αλλά αντίθετα **με το να γίνετε διάκονοι πάντων και δούλοι**.

Οπότε **υπάρχει ένας νέος τρόπος υπάρξεως**. Ο άνθρωπος, όπως λέει κάποιος,

είναι κατ' εικόνα Θεού επειδή είναι πρόσωπο εν κοινωνία. Και ο Κύριος με τη συμπεριφορά Του, τη ζωή Του, το πάθος και την Ανάστασή Του, μας δίδαξε το *κενωτικώς υπάρχειν*. **Υπάρχω όχι για να κατακυριεύσω του άλλου**. -Μα, αφού είμαι κύριος;- Ωραία, **να το πετύχεις αυτό με το να γίνεις δούλος των πάντων**. Υπάρχω και θέλω να φάω, όχι να καταφάω τον άλλον, αλλά να γίνω εγώ τροφή φαγώσιμη και ποτό πόσιμο από τον άλλον. Οπότε αυτό μας διδάσκει ο Κύριος. Και θυμάμαι τώρα μια άλλη φράση που λέει στο Γεροντικό, ότι ο διάβολος είπε στον μοναχό: «Τι ποιείς ώδε, ω μοναχέ;» Τον είδε να κάθεται τον μοναχό, να κάθεται αργόσχολος και λέει: Μα τι κάνεις εδώ πέρα; Του λέει αυτός: «Τον χώρο φυλάττω». Λέει ο διάβολος: Μάλλον τρελλός είναι, άφησέ τον. Αλλά αυτό το "τον χώρο φυλάττω" νομίζω ότι έχει μια σημασία θεολογική που θυμίζει το "φυλάσσειν τον Παράδεισον".

Επίσης θυμάμαι κάτι άλλο: Ήλθε ένας στο Μοναστήρι και ήλθε το βράδυ στην ακολουθία. Μετά λέει: Δε γίνεται να μείνω στο Μοναστήρι, γιατί δεν μπορώ να καταλάβω τι κάθεστε τόση ώρα στην εκκλησία και δεν κάνετε τίποτα. Εγώ είμαι άνθρωπος της δράσεως και θέλω να δουλέψω. Έτσι που το έλεγε τον δικιολόγησα, αλλά μετά από λίγο μου ήλθε η απάντηση. Μπαίνοντας στην εκκλησία ένα βράδυ του χειμώνα, η απάντηση ήταν: Τι κάνουν οι μοναχοί στην εκκλησία; Δεν κάνουν τίποτα, απλώς μένουν στην εκκλησία.

Αλλά λέμε το εξής: Τι κάνει το έμβρυο που είναι στην μήτρα τής μάνας του; Δεν κάνει τίποτα, αλλά επειδή είναι στην μήτρα τής μάνας του, αυξάνει. Και ο μοναχός είναι στην μήτρα τής μάνας του και φυλάσσει τον χώρο και φυλάσσεται από τον χώρο, από ένα χώρο που έχει αγιασθεί, κι αυτός ο χώρος μας πλάθει. Και τότε μια στιγμή νοιώθει ότι: Κοιτάξτε, εδώ γίνεται ένα θαύμα. Εδώ πέρα μπήκαμε στον Παράδεισο χωρίς να το καταλάβουμε, εδώ πέρα συμβαίνει αυτό που λέγει ο Κύριος ότι *«άλλοι κεκοπιάκασι και εις τον κόπον αυτών ημείς εισεληλύθαμεν»*, βρισκόμαστε μέσα στην καρδιά τής κοινωνίας τών Αγίων. Και λέγει ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος ότι οι Άγιοι στην Βασιλεία τών Ουρανών δεν προσεύχονται, αλλ' *«αυλίζονται εν τη ευφραινούση δόξη»*, δηλαδή δεν κάνουν προσευχή.

Και θυμάμαι κάτι που μου είχε πει ένας μοναχός. Είχα επισκεφθεί ένα γέρο, απλό μοναχό, στο καλύβι του και τον είχα ρωτήσει: - Τι κάνεις, πάτερ Τιμόθεε; Και μου λέει: - Εδώ μένω. Κι αυτό το "εδώ μένω" τα λέει όλα. Κι ένας μοναχός νοιώθει: Κοίταξε, εδώ μένω. - Μα τώρα, λέει ο άλλος, και τι κάνεις; -Μα συμβαίνουν χίλια πράγματα, τα οποία δε χρειάζεται να δικαιολογήσω. Είδατε αυτό που λέει ο Κύριος: *«Εγώ ειμι η άμπελος και υμείς τα κλήματα και ο Πατήρ μου ο γεωργός εστι»*. Αυτή η κυκλοφορία των χυμών από τις ρίζες στα κλαριά, αυτή όλη η διαδικασία γίνεται αφώνως και αθορύβως.

Αλλά ένας μοναχός είναι στο μοναστήρι, θα έλεγα στο Άγιο Όρος, στον Ορθόδοξο

χώρο, όπως είναι φυτεμένη η άμπελος και κάθε ένα δέντρο στο σωστό του κλίμα. Και νοιώθεις μια ανάπαυση. Γιατί, τι να κάνεις; Εκεί μένεις, εκεί ζεις, και νοιώθεις ότι υπάρχει ένα νόημα της ψυχής και του σώματος, υπάρχει ένας δεσμός τής ζωής και της πνευματικής ζωής -δεν χωρίζεται η ζωή από την πνευματική ζωή και δε χωρίζεται η προσευχή από την εργασία-. Και νοιώθεις ότι τα πολλά τα έκαναν άλλοι κι εσύ κάνεις τα λίγα, ή αντίθετα: εσύ δεν κάνεις τίποτα. Και τι γίνεται; Σε ρίχνουν στο φιλότιμο με το να σου φέρονται με επιείκεια οι άλλοι, οι Άγιοι, τη στιγμή που έπρεπε να σου βάλουν τις φωνές. Εσύ βάζεις τις φωνές πολλές φορές, επειδή είσ' ακάθαρτος, και **κάνεις τον δάσκαλο στους άλλους**. Αυτοί που είναι καθαροί σε δένουν χειροπόδαρα με το να σε αφήνουν ελεύθερο. Κι επειδή το καταλαβαίνεις ότι καταλαβαίνουν τι είσαι, γι' αυτό τα χάνεις και λες: εντάξει. Οπότε τι πέτυχαν; Πέτυχαν την ενότητα και να σ' υποτάξουν με το να σ' αφήσουν ελεύθερο και να σε σκλαβώσουν με την αγάπη τους.

«*Τον χώρο φυλάττω*» και φυλάττομαι απ' αυτόν. Οι Άγιοι ακολούθησαν τον τρόπο τής ζωής τού Κυρίου. Τούς δόθηκε αυτή η χάρις και αγιάστηκαν στην ψυχή και στο σώμα, δηλαδή βρήκαν ανάπαυση, ελευθερώθηκαν, ένοιωσαν τι είναι άνθρωπος και μπήκαν στον Παράδεισο. Κι αυτός ο Παράδεισος είναι ελευθερία από τον θάνατο. Και στη συνέχεια, όταν χωρίστηκε η ψυχή από το σώμα τους, δε χωρίστηκε η Χάρις τού Θεού από την ψυχή τους και από το σώμα τους. Γι' αυτό τώρα η ψυχή αοράτως οπτάνεται, φανερώνεται κι ενισχύει τους πάντας, και γι' αυτό τ' άγια λείψανά τους, όπως λέει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, οι εικόνες τους, οι τάφοι των Αγίων είναι γεμάτοι από την Χάρη που είχαν οι ψυχές και τα σώματά τους. Γιατί ο άνθρωπος είναι ψυχή και σώμα και έχει ανάγκη θεώσεως και η ψυχή και το σώμα. Κι αυτό πραγματοποιήθηκε διά του Κυρίου κι έχει δοθεί ως δυνατότης στην Εκκλησία, κι αυτό πραγματοποιείται από τους Αγίους. Οπότε νοιώθεις ότι ζώντας μέσα στην Εκκλησία και δεχόμενος τη Χάρη τού Θεού από την προσευχή κι από την υμνολογία, ενισχύεσαι πνευματικά. Και τρεφόμενος σωματικά στην τράπεζα και τρεφόμενος, θάλεγα, από το Περιβόλι τής Παναγίας κι από την δωρεά τής Παναγίας, νοιώθεις ότι τρέφεσαι ταυτόχρονα και πνευματικά. Οπότε **αυτό το ερώτημα "Σχέσις τού ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον" είναι ένα πρόβλημα το οποίο δεν υπάρχει, γιατί υπάρχει μια φυσιολογική σχέση**. Και τι γίνεται σ' αυτή τη σχέση; Το μεγάλο θαύμα είναι ότι ο Λόγος έγινε σαρξ και «*εψηλαφήσαμεν και εθεασάμεθα Αυτόν*» και η σαρξ έγινε κατά χάριν Λόγος.

Και στη Μεταμόρφωση του Κυρίου βλέπουμε ότι -λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς στον Αγιορειτικό Τόμο- έλαμψε το πρόσωπο του Κυρίου, και η δόξα τού Κυρίου η άκτιστος γίνεται δόξα τού σώματος του Κυρίου. Αλλ' αυτή η δόξα τού σώματος είναι αθέατη, αόρατη από τους «*μη δυναμένους οράν τα και εις τους αγγέλους αόρατα μυστήρια*». Δηλαδή η δόξα τού σώματος είναι δόξα τής ακτίστου και ανάρχου Θεότητας και, για να μπορέσεις να δεις τη δόξα τού σώματος, θα πρέπει νάσαι ικανός διά της ταπεινώσεως και καθάρσεως να βλέπεις και τα αόρατα εις τους

αγγέλους μυστήρια. Οπότε τότε θα βλέπεις ότι λάμπει το σώμα τού Κυρίου το κτιστό από την άκτιστη χάρη και λάμπουν τα ιμάτιά Του με την ίδια χάρη και λάμπει το σώμα τής Εκκλησίας με την ίδια χάρη.

Και λέμε στην Ανάσταση ότι ο Κύριος ανεστήθη και ανιστάμενος συνανέστησε την Οικουμένη, "το ανθρώπινον σύμπαν", λέει το συναξάρι τής Αναστάσεως. Και η Ανάστασις στην Ορθόδοξη Εκκλησία δεν παρουσιάζει τον Χριστό να γελάει πάνω απ' τον τάφο, σα νάκανε κάτι ατομικό, αλλά είναι μ' ένα πρόσωπο τόσο χαρούμενο, που φαίνεται θλιμμένο, και τραβά τις "σειρές των πεπεδημένων", σύρει όλους τους καταδικασμένους από τον θάνατο στη ζωή κι από το σκότος στο φως. Κι όταν λέμε: «*Νυν πάντα πεπλήρωται φωτός, ουρανός τε και γη και τα καταχθόνια*», όταν ζεις μέσ' στην Ορθόδοξη Εκκλησία, αυτό το νοιώθεις ότι είναι ένα πράγμα οντολογικό. Κι όταν λέμε ότι «*ευφραίνονται τα δρυμού ξύλα σύμπαντα αγιασθείσης της φύσεως αυτών*», επειδή ετανύθη εν ξύλω το σώμα τού Χριστού, αυτό πάλι είναι μια πραγματικότητα.

Αλλά το θέμα είναι: Πώς μπορεί κανείς να βλέπει τη δόξα τού σώματος, να βλέπει τη δόξα τής κτίσεως, να βλέπει ότι «αγάλλεται τα δρυμού ξύλα σύμπαντα» κι ότι «τα σύμπαντα σήμερον χαράς πληρούται», διότι «Χριστός ετέχθη εκ της Παρθένου»; Νομίζω ότι **όταν ζει κανείς μέσα στην Εκκλησία, όταν ζει κενωτικώς, όταν νοιώθει ότι διά της υπακοής στο θέλημα του Θεού, διά της αγάπης και διά της ταπεινώσεως φθάνομε στην αληθινή κοινωνία και στη δόξα**, τότε μπορεί να τα καταλάβει αυτά.

Στους "Κοινωνούντες", σ' ένα σενάριο του Bergmann, παρουσιάζονται τα πράγματα αληθινά, δηλαδή μαύρα και άραχνα. Και τη στιγμή που τα πάντα είναι θεοσκότεινα κι έχει πείσει οπωσδήποτε τον ακροατή και τον θεατή του, ο Bergmann βάζει τον λόγο του Λειτουργικό: «*Άγιος, άγιος, άγιος, Κύριος Σαββαώθ, πλήρης ο ουρανός και η γη της δόξης σου*». Είναι μια ειρωνία, αλλά κι ένας πόνος τού ανθρώπου. Αντίθετα, πράγματι ο ουρανός και η γη είναι πλήρης από τη δόξα τού Κυρίου. Μπορούμε να το δούμε.

Τώρα θάθελα νάλεγα το εξής: Να μη λέμε ιστορίες για Αγίους που ζήσανε κάποτε. Να λέμε πράγματα που αγγίζουν εμάς που ζούμε σήμερα. Λέει ο **Αββάς Ισαάκ** ότι **ένας ταπεινός έχει ενδυθεί το ένδυμα που ενεδύθη ο Κύριος γενόμενος άνθρωπος, και τον ταπεινό του βλέπει όλη η κτίσις ως κατά χάριν θεό. Και ο ταπεινός, ενώ θεωρεί τον εαυτό του σαν τίποτα, όλοι τον τιμούν. Και ο ταπεινός, ο άνθρωπος της αγάπης, δίδει θέση στον άλλον. Λέει ο άγιος πάλι Ισαάκ ότι ο ταπεινός είναι «ως άνθρωπος μη ελθών εις το είναι», είναι σαν ανύπαρκτος. Και με το να είναι ανύπαρκτος, δεν πιάνει χώρο κανενός και δίνει τη δυνατότητα στον άλλον να ζήσει. Βλέπετε, εάν ένας είναι εγωιστής, εάν ένας περιαιτολογεί, αυτός διώχνει τον εαυτό του από τους**

άλλους. Αν ένας είναι καθαρός, λέει ο Αββάς Ισαάκ, η καθαρότης του θα φανεί από το ότι θα βλέπει όλους τους άλλους σαν καθαρούς. Και μιλήσαμε όλοι για μετάνοια. Λέει ο Αββάς Ισαάκ: **Μετάνοια τι είναι; Να σταματήσουμε αυτά που κάναμε μέχρι τώρα και να μη τα επαναλαμβάνουμε. Και το άλλο βήμα ποιο είναι; Είναι η καθαρότης. Η καθαρότης τι είναι; Δεν περιορίζεται στο να πει: καθαρός είναι αυτός που δεν κάνει αυτό κι εκείνο, αλλά φτάνει στη συνέπεια της καθαρότητος και λέει: καθαρότης είναι «καρδία ελεήμων υπέρ πάσης της κτίσεως».** Είμαι καθαρός σημαίνει ότι τους βλέπω όλους σαν καθαρούς και δεν υπάρχει για μένα κανείς βέβηλος. Όλους τους καλύπτω διά της ελεημοσύνης μου.

Και ο Αββάς Ισαάκ ερωτά και απαντά: **Τι σημαίνει ελεημοσύνη; Σημαίνει καύσις της καρδίας για όλη τη δημιουργία, για όλους τους ανθρώπους, για όλα τα ζώα, για τους εχθρούς της αληθείας, για τον διάβολο. Και μετά στη συνέχεια λέει ότι μετά δακρύων αυτός προσεύχεται και δεν μπορεί να υποφέρει να βλέπει να πονάει ένα ερπετό και το ελάχιστο φυλλαράκι, αλλά νοιώθει ότι τα κάνει, αυτά που λέει ο Αββάς Ισαάκ, «καθ' ομοιότητα Θεού».**

Εάν τυχόν ένας νομίζει ότι αγαπά την κτίση και -αντί να λατρεύει τον Θεό λατρεύει την κτίση, ατιμάζει την κτίση. Αν τυχόν αγαπάει κάποια ζώα με συναισθηματισμό και ταυτόχρονα βασανίζει τον άνθρωπο, ατιμάζει και τα ζώα. Η κτίσις δε ζητάει από μας ούτε λατρεία ούτε περιφρόνηση. Η κτίσις ζητάει ένα πράγμα: Εμείς να είμαστε άνθρωποι. Όχι την "επιστροφή στη φύση", αλλά την επιστροφή στο κατά φύσιν. Και το κατά φύσιν είναι να ζούμε ως κατά χάριν θεοί. Και τότε θα τιμούμε τον Θεό, θα λατρεύουμε τον Θεό, θ' αγαπούμε τους αδελφούς μας, θα νοιώθουμε ότι είμαστε ένα πράγμα με τους αδελφούς μας, και ταυτόχρονα θα νοιώθουμε ότι η κτίσις είναι πλασμένη από τον Θεό κι εμείς είμαστε προωρισμένοι να είμαστε κύριοι της κτίσεως. Και αυτό θα πραγματοποιηθεί με το να γίνουμε δούλοι της κτίσεως και υπηρέτες της κτίσεως.

Και λέει ο Αββάς Ισαάκ ότι όλο το πρόβλημα είναι μέσα μας. Λέει: **γνώρισε τον εαυτό σου και θα γνωρίσεις τα πάντα. Σ' αυτόν, ο οποίος υποτάσσεται στο Θεό, «εγγύς εστι του υποταγῆναι αὐτῷ τα πάντα».** **Υποτάσσω τον εαυτό μου στο Θεό και υποτάσσονται σε μένα τα πάντα.** Το άλλο: **«Ειρήνευσον εν εαυτῷ και ειρηνεύσει σοι ο ουρανός και η γη».** **Ειρήνευσε μέσα σου και θα ειρηνεύσει ο ουρανός και η γη γύρω σου.** - Μα φαίνονται ότι είναι κοσμογονικές αλλαγές, γίνονται... - Δεν πειράζει, δε χάλασε ο κόσμος. - Μα θα γίνει ολοκαύτωμα πυρηνικό. - Δεν πειράζει. Λέει ο Αββάς Ισαάκ ότι **αν πέσει ο ουρανός και πλακώσει η γη, ο άνθρωπος αυτός δεν ταράσσεται, γιατί έχουν συμβεί άλλες αλλαγές μέσα του, πολύ ισχυρότερες.**

Και μπορώ να πω το εξής: Μια φορά σε μια συνάντηση ένας φοιτητής μούλεγε: Μα τι λες αυτά τα πράγματα; Εδώ απειλούμεθα με πυρηνικό ολοκαύτωμα, να γίνη η γη στάχτη. Πάλι και αυτόν τον άκουσα. - Εντάξει, λέω, κι αυτό δεν αποκλείεται. Αλλά μετά ήταν οι παραμονές τής Μεγάλης Εβδομάδος, πήγα στο Άγιον Όρος, λειτουργηθήκαμε και παρακολουθήσαμε τη Μεγάλη Εβδομάδα και το Πάσχα, και ζήσαμε, αν θέλετε, αυτόν τον "όλεθρο" του Πάσχα. **Λέω: Δεν γίνεται τίποτα τη στιγμή που υπάρχει αυτός ο "όλεθρος" που τα πάντα γέμισε με φως, ουρανό και γη και καταχθόνια. Δεν πα' νάρθουν πάντες οι όλεθροι· ίσως ένας τέτοιος όλεθρος είναι καλύτερος από μια ψεύτικη ζωή.**

Κι αν θέλομε να κατακτήσομε τα πάντα, θα τα κατακτήσομε με το να μην έχομε τίποτα και θάμαστε «*οι μηδέν έχοντες και τα πάντα κατέχοντες*». Γι' αυτό και στη μοναχική κουρά διαβάζεται το Ευαγγέλιο που λέει: Όποιος θέλει να σώσει την ψυχή του, θα τη χάσει. Όποιος τη χάσει ένεκεν εμού, θα τη σώσει.

«Τα πάντα διά Ιησού Χριστού εγένετο και χωρίς αυτού εγένετο ουδέ εν ο γέγονε». **Εάν τυχόν θέλομε να τα κερδίσομε, τα κερδίζομε εν Χριστώ Ιησού.** **Κερδίζομε τα πάντα με το να τα δίδομε όλα στο Χριστό.**

(Πηγή: Περιοδικό Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους "Ο όσιος Γρηγόριος", τ. 18, 1993)